СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 254. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 10-го грудня 1942. No. 254. Jersey City, N. J., Thursday, December 10, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕСУНЕННЯ В ВОЄННІМ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН. — Представник ради воєнної продукції заявив, що вже в короткому часі в виробі воєнних речей, повстануть значні зміни. Деякі фабрики, що виконували ріжну роботу, будуть на якийсь час припинені, або продукція їх буде до певної міри обмежена. Вслід за тим наступлять пересунення матеріялів і людей. Інші фабрики піднесуть свою продукцію. Вже тепер деяким фабрикам відобрано воєнні контракти, а замовлення післано до інших фабрик. На цім пересуненні хвилево потерпить воєнна індустрія в околицях Спрінгфілд, Масс. Хвилево це відчують також інші місця. Причиною цього пересунення, як сказав представник ради воєнної продукції, є це, що тепер американські збройні сили на всіх фронтах знаходяться в офензиві і в офензиві вони будуть довший час. А офензивні воєнні операції вимагають інших ґатунків зброї й амуніції, якетеж деяких інших воєнних продуктів. Вслід за тим нині офензивних продуктів треба побільше, а дефензивних поменше. Але в тих пересуненнях малі підприємства не будуть зачіплені, лише великі фабрики.

ЗА „СЕНІОРАТ" ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт апелював до працедавців, щоби вони заховували сеніорат для тих своїх робітників, котрі покидають цивільний промисл і переходять до воєнного. Це значить, щоби власники і завідувачі цивільного вирібництва, котре внаслідок війни корчиться і занепадає, по війні назад приймали на тих самих услівях тих працівників, котрі на час війни відходять до воєнного промислу. Коли нагорода їх праці залежатиме від літ їх служби, то щоб час, котрий вони зужиють в воєннім промислі, був зарахований до їх рекорду Така засада вже впроваджена там, д... ходить про осіб, котрі пішли до війська. Президент тепер бажає, щоб та сама засада була впроваджена до всіх працівників, що покидають цивільний промисл.

ПОЖАРНІ ПОМПИ ЗАЛИШАТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Міська рада розвела довшу дискусію над тим, чи треба задержати пожарні ручні помпи, котрі стали обовязкові по всіх домах, як охорона проти можливих запальних бомб, чи не треба їх задержувати? В останніх часах розкрито в нюйорських колах хабарництво, звязане з тими помпами. Також деякі знавці говорили, що внаслідок уліпшення німецьких запальних бомб, ті помпи будуть непридатні. Бо теперішні німецькі запальні бомби, говорили ті знавці, є наладовані динамітом і не можна до них підійти скорше, як по семи хвилинах, як вони вже запаляться. А за той час вони все довкруги запалять до тої міри, що ручна пожарна помпа вже нічого не зарадить. Радні міста дискутували ту справу. А щоб бути краще обзнакомленими з нею, вони принесли одну помпу до салі нарад і там викликували штучний вогонь й опісля його гасили. Остаточно вони більшістю голосів рішили, що така пожарна помпа таки придатна і треба її обовязково мати в кожнім домі.

ВІЛЬНА ЇЗДА ДЛЯ ВОЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Міська рада ухвалила корисну для вояків постанову, а саме, щоби кожний американський вояк, без огляду на рід зброї, якщо є в однострою, міг свобідно, без заплати їздити на всіх субвеях, трамваях, автобусах і інших комунікаційних сітках міста Ню Йорку. Але те рішення правдоподібно не буде затверджене посадником, або контролею. Вже раз було таке рішення, але на домагання Ля Ґвардії ґубернатор Лімен його уневажнив.

КРИТИКА ЛЯ ҐВАРДІЇ.

НЮ ЙОРК. — Суддя Томас Давнс, розглядаючи справу проти двох осіб, котрим закинено управлювання гри в бінґо, заявив, що гра в бінґо, коли її переводять церковні, або гуманітарні інституції є законом вповні дозволена і це лише диктаторські примхи посадника Ля Ґвардії кажуть поліції проти тої гри зчиняти нагінку. А Ля Ґвардія робить так тому, бо внаслідок війни ґазети не хочуть про нього писати. Щоб далі пишатись на передових сторінках він придумує ріжні речі, які противляться з постановами закону. Це дешеве диктаторство, говорив суддя Давн, та порівнував Ля Ґвардію з Мусолінім.

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт приняв в себе жидівську делеґацію, очолювану президентом конґресу жидів Америки, д-р Вайсом. Делеґація зложила на руки президента жалобу на той стан, який викликали в Европі нацисти, а в якім міліони жидів вигибають. Націстична влада в брутальний спосіб цілево вигублює жидів, мордуючи по сто осіб кожної години, говорив д-р Вайс. Він теж опісля журналістам сказав, що президент прихильно вислухав тих скарг і запевнив делеґацію, що всі націстичні душегуби будуть по закінченні війни якслід покарані, а жидам буде забезпечене дальше свобідне життя.

Френк Накс про Затоплену Французьку Фльоту

ВАШИНҐТОН. — Секретар фльоти, Френк Накс, заявив, що 15 французьких боєвих кораблів у Тульоні залишилось цілими і не знищило себе. Знищених, або ушкоджених, кораблів є 50. Незнищені кораблі творять 25,000 тонажу знищені або ушкоджені — 195,000 тонажу. Але з ушкоджених два найтяжчі панцирники можна буде з часом направити. Це, одначе, забере довший час. Також не знищено деяких воєнних маґазинів в Тульоні, котрі, за вздомленням французького уряду в Віші, мали бути запалені. Ті вістки одержано з фотографій, одержаних розвідчими літаками. З цього виходить, що французький уряд в Віші свідомо, чи несвідомо, перебільшив опис знищення своєї фльоти в Тульоні.

ЗНОВ ВІДОГНАНО ЯПОНСЬКІ СКРІПЛЕННЯ

АМЕРИКАНСЬКА КВАТИРА В АВСТРАЛІЇ. — Американські літаки знов відогнали японську фльотилю, зложену з шістьох нищителів, котра конвоювала транспортові кораблі, що йшли з посилкою до Буни і Ґони, двох залишених японських баз на острові Нова Ґвінея. Американські літаки поцілили тяжкою бомбою провідника нищителів і той миттю запалав великим вогнем. По тім решта нищителів і конвой завернули назад туди, звідки виплили.

БАТІСТА В ВАШИНҐТОНІ

ВАШИНҐТОН. — До Вашинґтону прибув президент Куби, Фульґенціо Батіста. Його принято з належними почестями, а на зустріч йому виїхав президент Рузвелт з деякими секретарами. Батіста має обговорити з американськими властями ту ролю, яку має відіграти в цій війні Куба. Опісля він обіде по Америці, щоб приглянутися америк. воєнному промислови.

НОВІ ОБМЕЖЕННЯ ҐАЗОЛІНИ І ОЛИВИ

ВАШИНҐТОН. — Дотичні власти перестерігають, що вкороткому часі наступлять нові обмеження в уживанні ґазоліни і паливної оливи. Навіть на основі поновного пайкування не стає від 50 до 100 тисяч бочівок ґазоліни і оливи. Тому треба буде цю недостачу розділити поміж всіх. — Інжинірі говорять, що на паливній оливі можна заощадити 25%, коли заложити в домі піч для огрівання води. Ґріття води забирає чимало оливи, кажуть вони. Та багато людей не вірить, що брак оливи дасться відчути на їх власній шкірі. Вони переконані, що якесь чудо станеться і уряд засобить всіх повними пайками і ніхто не буде терпіти браку.

Відзначено 26 Американських Летунів у Китаю за Хоробрість

ГОЛОВНА КВАТИРА АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ В КИТАЮ. — Американські летуни, що відзначились при бомбардованню японських воєнних баз у Китаю, дістали гарне признання. Удекоровано їх срібними звіздами. Відзначених є 26 летунів ріжних ранг — від майора до сержанта.

В АНҐЛІЇ БРАТИМУТЬ ДО ВІЙСЬКА 18-ЛІТНІХ

ЛОНДОН. — Анґлія іде до наймолодшої „резерви", коли іде про людську силу. Парлямент ухвалив покликати до військової служби 18-літних хлопців. Досі найнижчий вік був — 18 і пів року.

БУЛО ДОБРЕ, АЛЕ МУСИТЬ БУТИ ЩЕ ЛІПШЕ

ЛОНДОН. — Анґлійські фармери списались того року дуже добре і дістали від уряду признання. Та міністер хліборобства домагається, щоб в наступнім році обробили під засів ще один міліон акрів землі більше.

АЛІЯНТИ ВІДБИВАЮТЬ АТАКИ „ОСІ"

ЛОНДОН. — Постійні німецькі наступи з тенками, піхотою і літаками не приносять ніякої користи. Усі ці наступи зістали відбиті, а Аліянти остали на своїх позиціях. Стає очевидним, що рішальним чинником на тім терені є — літаки.

СОВЄТИ ПОСУВАЮТЬСЯ ЗВІЛЬНА ВПЕРЕД

МОСКВА. — „Правда" пише, чому Совєти не виказують тепер дальших великих успіхів. Каже, що ворог всюди ставить дуже завзятий опір, як під Ржевом так і під Сталінґрадом. Проте совєтські частини поправляють свої позиції й таки посуваються вперед.

ПАМЯТАЙМО НА ПЕРЛ ГАРБОР!—Японці не знали, яку велику шкоду зробили вони в Перл Гарборі своїм скритим нападом 7. грудня 1941. року. Це одна зо світлин, випущених у світ американською воєнною фльотою. Вона показує знищення на летничому майдані американської воєнної фльоти на тлі хмар диму і пожару.

ЕСПАНІЯ ОСТАНЕ НЕВТРАЛЬНОЮ, АЛЕ БУДЕ ПРОТИ КОМУНІЗМУ, ЗАПОВІДАЄ ФРАНКО

МАДРИД. — Еспанський диктатор, ґен. Франко, промовляючи при отворенню нарад Краєвої Ради Фалянхи, що є державною і правлячою партією в Еспанії, висказався про міжнародне положення і війну в такий спосіб, що Еспанія бажає задержати далі свою невтральність. Це важне остільки, що передше виходило з його заяв, що Еспанія може стати по стороні „Осі". Та видно, що перемоги Аліянтів заважили на заграничній політиці ґен. Франка і він бажав би задержати невтральність. Та коли іде про ідеольоґічне його наставлення, то нема двох ґадок щодо того, куди його тягне, бо він заявив цілком виразно, що світ має тільки один вибір: стати по стороні комунізму, або фашизму. Він вибрав — фашизм. Також заявив, що Еспанія не є від того, щоб вернула монархія, але й в такому разі „національна революція" мусить бути продовжувана. Казав, що це зачалася в світі нова ера, що наступила по лібералізмі французької революції. Ще зазначив, що еспанська, німецька та італійська революції є „одні й ті самі вияви одного й того самого бунту цивілізованого світу „проти гіпокризії й недокладности старого світу". Його промові, що була передана через радіо, прислухувались ріжні дипльомати, між ними представники Злучених Держав Америки і Британії.

ПЕВНІ, ЩО ЕСПАНІЯ ОСТАНЕ НЕВТРАЛЬНОЮ.

ЛОНДОН. — В Анґлії панує переконання, що ґен. Франко таки хоче остати невтральним у тій війні й ним остане. Але може зайти таке, що його край може бути нападений. І тільки те може втягнути Еспанію у війну.

НАЦІСТИ ТОЛКУЮТЬ СОБІ НА СВІЙ ЛАД.

БЕРЛІН. — В Італії толкують собі промову ґен. Франка так, що Еспанія не є проти нікого, та що ніхто не є проти Еспанії. Зате в Німеччині націстівська пропаґанда намагається надати тій промові особливого значіння. Каже, що „це була велика промова, що побивалась за справу Европи як і духове виповідження війни лібералізмови, демократії й большевизмови".

ЧОМУ НЕМА БІЛЬШЕ ВІСТЕЙ З АФРИКИ?

ЛОНДОН. — „Ди Дейлі Мейл" нарікає, що в Північній Африці сидять даром знамениті воєнні кореспонденти, бо їм не дають змоги посилати обширні й цікаві воєнні звідомлення. Часопис спихає вину на цензуру.

В СПРАВІ ЗАКОВУВАННЯ ПОЛОНЕНИХ.

БЕРН (Швайцарія). — Швайцарський уряд, що заступає інтереси Німеччини в Британії, а британські в Німеччині, віднісся до тих двох держав, щоб означили день, в якому обидві держави згодилисяб запестати заковувати полонених вояків.

ФЛЬОТА В ДАКАРІ В РУКАХ АЛІЯНТІВ.

ЛОНДОН. Нема найменшого сумніву щодо того, що французька фльота, що знаходиться тепер в Дакар, буде тепер на услугах Обєднаних Держав. У тій фльоті знаходиться „Рішеліє", один з наймодерніших панцирників, що має 35,000 тон поємности.

НЕ ЗМОЖУТЬ ПОЧУТИ НІЯКОЇ ПРАВДИ.

БЕРН. — В Франції ввійшов у практичну силу закон, що був призначений на час війни, а який позбавить усіх французів права вживати радія. Це значить, що вони будуть відтяті цілковито від звязку з світом та будуть змушені приймати до відома тільки ті інформації, що їм передасть контрольована німцями преса. Вже і без того не було дозволено французам слухати радіових доносень з Анґлії й Злучених Держав Америки, а в останніх часах теж і з Швайцарії. З тої останньої забирають перед часом навіть французьких дітей, що вислано для віджившення.

ХВАЛЯТЬ ЗА ТЕПЕРІШНЄ, АЛЕ МИНУЛОГО НЕ ЗАБУДУТЬ.

ЛОНДОН. — Підпольна французька ґазета, що дісталась до Лондону з Франції, обговорює те, що адмірал Дарлян перейшов на сторону Аліянтів. Пише, що це викликало в Франції велику радість. Та проте французи не можуть забути Дарлянови минулого, себто давньої співпраці з німцями.

В ІТАЛІЇ ПАНІКА.

БЕРН. — Видано в Італії закон, згідно з яким вважається фабричних робітників за вояків. Це на те, щоб „піднести мораль" і могти гостро карати робітників за невідповідне виконування обовязків. Теж заряджено замкнення шкіл від 15. грудня до 15. лютого. Як і заряджено евакуацію ріжних міст. Це все у звязку з тим, що надіються великого наступу Аліянтів на Італію.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Польща Перед Гітлером

У своїй правильній колюмні коротеньких статейок під збірним наголовком „Теми Таймсу", великий нюйорський щоденник „Таймс" заговорив під таким наголовком про поступ до суспільного забезпечення в передвоєнній Европі й як примір того поступу навів Польщу. Статейка видимо має на цілі поправити фальшиве враження та засвідчити правді, що треба признати похвальним наміром. Це треба признати похвальним наміром передовсім у теперішній воєнний час; ми всі повинні причинятися по своїй змозі до того, аби американський народ дістав справжній образ стану світа. Одначе, праця „Таймсу" в тім напрямі ще потребує багато, аби бути справжнім свідоцтвом правді.

Каже „Ню Йорк Таймс" зовсім слушно, що до початку теперішньої війни більшість вісток, які приходили з Польщі, не говорили про суспільний поступ того краю. Більшість новинок радше малювала „сумний образ загальної домашньої боротьби, національної біґотерії й аґресивної заграничної політики". Рівночасно з цим „Таймс" зараз підчеркує, видимо як приклад кривди для „мученичої Польщі", що вісти з Польщі подали лише рідко, що в Польщі йшов розподіл земельної власности. Тимчасом у Польщі цей процес, на не висказаний, але видимий погляд „Таймсу", похвальний процес, поступав значно вперед, бо за десятиліття після 1925. року в Польщі повстали коло три чверти міліона нових селянських господарств, створених через парцеляцію великої земельної власности.

Можна признати „Таймсові", що донесення з Польщі були справді неповні та що вони не висвітлювали вповні наприклад того, що там робилося в справі парцеляції великої земельної власности та творення з неї дрібних селянських господарств. Одначе, навіть признавши „Таймсові" слушність, треба рівночасно підчеркнути, що його доповнення зовсім не [illegible] противиться „сумному образові", який, мовляв, малювали звичайно донесення з Польщі. Власне парцеляція великої земельної посілости й творення дрібних господарств не була в Польщі переведена як чиста суспільна реформа, диктована вимогами суспільного поступу, а як міра власне того, що „Таймс" називає національною, чи расовою, біґотерією, бо бажанням польщити непольські краї, загарбані Польщею після першої світової війни. Наведений „Таймсом" факт не перемазує отже сумного образу расової біґотерії, але його ще тим яскравіше підтіньовує, випуклює.

Правда це, що Польщу під німецькою окупацією можна назвати мучеником, одначе це ще не повинно нам замилювати очей на мучениче становище непольських народів за незалежного життя Польщі. „Ню Йорк Таймс" певно поправляє невірне зображення Польщі в інтересі кращого впорядкування світу по війні, і власне в інтересі цього мира не вільно нічого недоговорювати, а треба говорити, як каже присяга свідка, правду, саму правду й ВСЮ правду.

Юджін Кейсі,
Спеціяльний дорадник през. Рузвелта.

Американці Чужинецького Роду і Війна

Як вибухла війна, то показалося, що **найбільшою запорукою американської єдности є американці чужинецького роду.** Вони з такою завзятістю кинулись боронити американських свобід, що назагал ніхто цього не сподівався. Жінки й чоловіки чужинецького роду — іміґранти та їх роджені в Америці діти — приняли війну з рішучою постановою, що вороги Америки мусять бути переможені. Це власне показує на американську єдність і силу. Більш як пятьдесять національностей, з яких складається наш нарід, сказали, що вони готові життя своє віддати за ті американські вольности, з яких вони користають. Це є наглядний доказ, що ворогови добра не буде. Бо люди, які найшли в Америці нагоду розвинути свою культуру, музику, пісню і все, що для них є найдороще — потраплять Америку боронити.

Вони вже її боронять. Дома і на фронті. Дома вони ставляться до воєнних змагань щиро, серіозно і без ніяких застережень, а на боєвих фронтах американці чужинецького походження бються з подивляючою відвагою. Коли переглянемо список американських вояків, що вславились на полях боїв, то знайдемо там такі імена як Адольф Катаріюс, Джан Клінґенгаґен, Морис Московичь, Френк О'Браєн, Андрій Петко, Филип Расмусен, Майдель Воталето і Константин Бебас. Всі ці герої є чужинецького походження. Розуміється, що це тільки принагідний список. Таких американських героїв чужинецького походження є багато більше. Америка є горда з того, що в її списку героїв є молоді люди, яких батьки не приїхали до Америки першим кораблем.

Проф. Микола Чубатий.

ЯК ГЕТЬМАН Б. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ПІДГОТОВЛЯВ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ СПІД МОСКВИ?

Пропаґанда, а історична правда.

Пропаґанда, ворожа самостійности та волі українського народу, представляє великого гетьмана Богдана Хмельницького тільки як борця проти Польщі, натомісць як прихильника піддання України під московське панування. В дусі тої пропаґанди писана москвичами історія підкреслює тільки проти-польське наставлення українського Кромвеля, натомісць промовчує ту історичну правду, що союз України з московським царем Хмельницький уважав тільки як тимчасове зло, рівно небезпечне як польсько-шляхецьке панування над Україною. Натомісць правдивою ціллю гетьмана Хмельницькгоо було визволити Україну від чийогонебудь чужинецького панування та зробити свою батьківщину вільною та щасливою.

Московсько-царський уряд, який добре дбав про те, щоб історична неправда поширювалася особливо по Україні, здвигнув навіть на найкращій площі в Києві перед катедрою Св. Софії памятник Богданови Хмельницькому. Памятник навіть доволі гарний; гетьман сидить на огнистім коні та булавою вказує на північ, до Москви. На підставі памятника написали слова: „Хочемо під православного царя".

Таке перекручування історичної правди ввело до певної міри в блуд навіть ґеніяльного Шевченка, який називає гетьмана Богдана „нерозумним сином" за це, що завів Україну в московське ярмо з усіми страшними наслідками для українського народу. Шевченко, як [illegible] нефаховий історик, у своїм глибокім жалю до Великого Богдана за його помилку, кинув йому таке обвинувачення, хоч безсторонна історична наука бере нині гетьмана в оборону. Відкриваючи історичну правду про ту нещасливу Переяславську Умову та про три дальші роки життя гетьмана Хмельницького до його смерти, вона виявляє, як основно підготовлявся Хмельницький до цього, щоб направити свою хвилеву помилку, а може й не помилку, а тільки тимчасову конечність, та визволити Україну спід московського ярма так само як і спід польсько-шляхецького.

Ту кривду, заподіяну талановитому українському вождови та безкомпромісовому борцеви за назалежність українського народу від всякого чужинецького панування, направила молодь вільного українського Києва 1917-го року по вибуху революції в Росії. Київська молодь відбула демонстраційний похід під памятник Богдана Хмельницького збудований царським урядом з тим написом, що перекручував історичну правду. Впродовж кілька годин праці долотами та молотами знищила українська молодь сам тільки напис під памятником та умістила новий: „Геть московське панування з України". Енерґійний рух гетьманською булавою на північ, в напрямі Москви краще навіть підходив до нового напису, ніж до старого, положеного царським урядом.

До чого дійсно прямував Богдан Хмельницький та якими стежками хотів він вести український нарід, щоб вивести його на світло золотої волі, це нині надто ясно та переконливо висвітлює історична наука.

Приязнь з примусу...

Чотири роки боротьби українського народу п р о т и Польщі під проводом гетьмана Богдана Хмельницького вичерпали зовсім сили українського народу. Талановитий Гетьман снував пляни скріпити Україну через прилучення Молдавії, що мало статися черoз подруже його сина Тиміша з дочкою молдавського володаря, Василя Лупула, але смерть гетьманича Тиміша на полі бою розвіяла й ці пляни. Для Хмельницького не лишалося нічо друге, як зблизитися до московського царя та у союзі з Москвою шукати оборони України перед зростаючими силами польської держави. Так і Хмельницький був приневолений приняти протекторат московського царя над Україною, але зовсім не думав він піддавати Україну під нове чуже володіння; в умові зберігав Хмельницький за Україною права незалежної держави. Рада в Переяславі (1654 року) виявила тільки відразу як нелюбленою була тоді Москва в Україні та як короткотривалою мусіла бути українсько - московська приязнь; з обох боків не було до себе ніякого взаїмного довіря.

Цар нікому не присягає...

Непорозуміння скорше вибухло ніж ще докінчили церемонію заприсяження умови з московським царем. Скоро царські посли, козацька старшина та військо увійшли до церкви у Переяславі, щоб заприсягнути взаїмні зобовязання, Хмельницький звернувся до царського посла Бутурлина, щоб він присягнув в імени царя, що той дотримає умови; царський посол відмовився присягати. Мовляв, „цар самодержець і нікому не присягає, а що скаже то й без присяги дотримає, а навіть ще більше дасть".

Та козацька старшина не дуже видно вірила в то царське слово, бо перервала церковну церемонію та масово вийшла з церкви, щоб нарадитися що дальше робити. Відразу показалося, що слушність була за тими козаками, що тримали з полковником Богуном та з київським духовенством з православним митрополитом у проводі, які були засадничо противні проти протекторату „православного царя".

Тільки польська небезпека та загроза, що всі дотеперішні успіхи боротьби за визволення України можуть змарнуватися, приневолити українську сторону погодитися, що цар в переговорах запевнить все, чого бажає українська сторона.

Від першої хвилини не було приязни між Україною та Москвою. Це не було подружа з любови, але з мусу. Всі діри тої латаної згоди показалися скорше, ніж та умова увійшла в життя. Хмельницький та козаки тільки за півтора року дістали певні докази, що слово царя-самодержця не варта було й торби січки. Не диво проте, що Переяславську Умову не заприсягло багато козаків; ніколи не заприсяг її полковник Богун.

Православний київський митрополит нічого не знає про умову з Москвою...

Найбільше непримиримо до московського протекторату поставилася українська православна церква з митрополитом Сильвестром Косовим у проводі. Славного митрополита Петра Могили вже тоді не було між живими; помер він півтора року перед [illegible] Хмельницького, але його кількалітна, на широку скалю закроєна культурна праця, надала певне обличча вже тогочасному українству, а саме — воно завязало близьке побратимство з культурою західної Европи. Московщина являлася для освічених українських духовних краєм варварства та зацофаности. Країну царя-самодержця вважали освічені кола в Україні краєм, який не то, що не має свободи, але де теж немає пошанування людської гідности, та де кожний мусить зватись „холопом"-невільником.

Не диво проте, що коли царські посли прибули теж до Києва до митрополита Косова, той їм прямо відповів, що він нічого не знає про якунебудь умову з Москвою. Ніщо тут не помогло покликування посла на авторитет царя чи навіть гетьмана. Митрополит заявив твердо, що ні, він, ні духовенство, що живе під ним, нічого не знають про умову гетьмана з московським царем. А якщо дійсно гетьман таку умову зробив, то вона ні його самого, ні його духовенство не обовязує.

Чи була це нельояльність митрополита у відношенні до українського володаря Богдана Хмельницького? Ніколи у світі, цеж не хто другий, а тільки сам митрополит Косів витав гетьмана як спасителя українського народу по битві під Зборовом. Та тим разом він хотів зазначити, що умова з Москвою для українського народу не бажана. Знав теж митр. Косів докладно думки Хмельницького, тому й міг так ставити справу рубом.

Не минуло два роки, а цар-самодержець віроломно зломив Переяславську Умову.

Приймаючи з конечности протекторат московського царя над Україною геть. Хмельницький мав одиноку ціль: дістати союзника у боротьбі проти Польщі. Хотів мати запоруку, що при московській помочі Україна буде забезпечена з того боку.

Видавалося, що все гаразд. Москва зараз таки виповіла війну Польщі; Хмельницький рушив на західно-українські землі та добув Львів. Він хотів увесь український нарід, отже й Галичину та Волинь, обєднати в одній українській державі.

Польща найшлася тоді у дуже великім клопоті, бо воювала крім з Україною та з її свіжим союзником Москвою, ще й зі Шведами. А й Литва теж собі забажала стати самостійною державою. Грозив цілковитий упадок Польщі, одначе цар скоро прийшов до переконання, що то не конечно згідне з інтересами московської держави, щоб Україна стала сильною. Особливо ворожо ставився цар до шведської потуги, в якої руках були тоді майже всі береги Балтійського моря, а Москві дуже залежало, щой й собі дістати хоч частину балтійського побережа. Колиж ще й поляки, щоб вийти якось з того клопоту, обіцяли цареви, що по смерти польського короля оберуть царя польським королем, московський цар, в супереч своїм зобовязанням супроти України, покинув Хмельницького та Україну її власній долі та заключив мир з Польщею.

Хоч йшло тут теж про українські землі та про животні інтереси України, цар навіть не допустив посла Хмельницького до тих переговорів. Український фронт лишився відкритим на напад з боку Польщі так, як було перед Переяславською Умовою. Не минуло ще й два роки від Переяславської Умови, а „цар-самодержець, що ніколи свого слова не міняє", як у Переяславі крутив московський посол Бутурлин — віроломно зломив переяславські зобовязання супроти України.

[illegible] Хмельницький проти московського царя з його противником Швецією...

Гетьман Богдан Хмельницький приняв зраду московського царя з удаваним спокоєм. Більше не посилав він до царя послів, ані не просив вияснення про положення, тільки цілком іґноруючи царський мир з Польщею дальше воював за визволення західно-українських земель. Це денервувало московський уряд, але Хмельницький, не повідомлюючи теж ні словом царя про свої дипльоматичні заходи, скріпив ще дужче свої звязки зі Швецією, з якою Московщина тепер вже була у війні. Він навязав переговори з новими союзниками, зі семигородським князем Ракочим, Бранденбурґією та з литовськими самостійниками. Важне те, що Хмельницький забезпечив тоді в переговорах злуку Західної України з матірним пнем, себто забезпечив її злуку з Східною Україною. Ось так зачалася нова війна з ще більшими зусиллями.

Ясним було, що це мусіло довести не тільки до тихого, але вже й до явного розриву України з Московщиною, а навіть до війни. Того вже не дожив Хмельницький, бо по кількамісячній хоробі літом 1657 року закінчив своє життя серед журби за дальшу непевну долю освободженої України від польського панування та короткого московського протекторату. Боротьбу з Москвою лишив він свому наслідникови на гетьманстві — Івановi Виговському.

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

10)

Вона пішла тепер до кухні, щоб ураз із Гапкою уложити плян нинішньої гостини. Ще на подвірі до неї крізь отворені вікна кухні доносився голос Гапки — цим разом уже зовсім не побожний спів, хоч Бог і всі святі споминались і тут доволі часто.

— А дав би Бог милосердний, щоб вас тут усіх громи вибили! Щоб вас холера витерла та викришила до лаби! І як іще земля свята носить вас на собі, не розпадеться під вашими ногами та не проглине вас?

— Алеж, Гапко, — чути було голос Параски, — чого ти мене чіпаєшся? Що я тобі зробила?

— Та мовчи, огиднице! — кричала Гапка. — Хіба я не бачила, як ти, замісць до дровітні, та просто шмигнула до стайні? О, не бійся, знаю я тебе! Я добре бачила, що він там був, що ти до нього біжиш.

— Та який він? Христися та мов „Оченаш"! — відбріхувалася Параска.

— Я тобі вичитаю „Оченаш", не бійся! — торохтіла Гапка. — Ей, дівко. — Коли вже стиду в лиці не маєш, то повиннаб хоч Бога боятися! Адже це твій брат! Адже ви обоє з одної гілі ягоди! І як же ти можеш собі з ним заходити! Адже тебе грім Божий забє! Земля під тобою розступиться!

— Та скарай же то мене Господи, коли я з ним щонебудь!... — божилася Параска. — І чого ти мене чіпаєшся?

— А нехай тебе, рибонько, той чіпається, що у смолі кипить! Я до неї говорю, як до доброї, а вона мені ось як відповідає. Та пропадай ти від мене в озеро! Роби собі, що хочеш! Про мене, і вішайся, то нічого тобі не скажу!

— А щоб тобі вже раз заклепило та занімило оту хавку, то певно ліпшеб було! — буркнула злісно Параска, луснула якоюсь бляшаною посудиною, котру, мабуть, мила, і вибігла з кухні. Та у дверях зустріла паню Олімпію. Не бажаючи, очевидно, бути тепер із нею, вхопила коновки й побігла по воду, воркочучи по дорозі: „Чума проклята!" Чумою у дворі і в цілім селі прозивали Гапку.

Гапка й собі бурчала щось під носом, коли пані ввійшла до кухні.

— І чого ти, Гапко, так розкричалася? — запитала пані Олімпія, сідаючи на лавці близь печі. — Нині свята неділя, цілий світ радується, а ти вже кричиш і кленеш на ціле подвіря.

— Але бо то, прошу ясної пані, невитримана година з тою поганню! Я не знаю, чи є де на світі поганіші люди, як тут у нас зібралися.

— Ну, та й що з того? — спокійно відмовила пані. — Чи гадаєш, що криком та прокляттям ти їх направиш? От волілаб Богу помолитися за їх душі, щоб їм Бог дав отямитися та покинути злі дороги.

— Та хіба я не молюся? — скрикнула Гапка, не розуміючи паниної бронії... — Аджеж я молюся й за них, Бог би їх тяжко побив! Але сумління мені каже, що не варті вони моєї молитви. Що чортове має бути, того вже ніяка молитва з пекла не відкупить.

— Ну, ну, Гапко, — сказала пані, встаючи, — покиньмо про це говорити. А ось ліпше поміркуймо про нинішній підвечірок.

— Та я вже дещо трохи міркувала. Не знаю тільки, що ясна пані на це скажуть. Я думаю, що можнаб курячу потравку з рижем.

— Якби були курята! — неребила пані.

— Та я післала Гадину в село. Чень десь напитає.

— Ну, а потім?

— Потім гербата, а до неї треба сухариків напекти.

— А маєш масло?

— Масло є, хоч і не дуже свіже. На стіл його давати не можна, а до печива ввійде. Тільки клопіт, що цукру нема.

— Ну, цукру ми в крамаря дістанемо.

— Наборг не дасть, — завважила Гапка.

— То заплатимо. Настільки грошей у мене є. Ну, добре, Нехай і так буде! Тільки добре мені справляйся!

— А багато панів буде?

— Не знаю, Може зо пять.

— Ну, це щеб нічого. Але якби з десять, то моглоб не вистачити ані муки, ані рижу.

— Е, ні. Адась знає, що в мене достатки не такі, щоб можна купи гостей приймати. Ну, а нам на обід що буде?

— Та я хотіла зладити картопляну зупу...

— Ксьондз її не любить! — замітила пані.

— Е, буду я дивитися, що ксьондз любить, а що ні! — гнівно буркнула Гапка. — Не вхопить його, як і картопляної попоїсть. А на друге пиріжки з сиром.

— А з мяса нічого?

(Дальше буде).

Якби Франція Була Поступила Інакше...

Французька фльота в Тульон, щоб не попасти в руки німців, поповнила самогубство. Адмірал Дарлян, що ще недавно співпрацював з німцями, пробуючи в той спосіб купити німецьку поблажливість для придопканої Франції, нині знаходиться в Північній Африці і в старих французьких кольоніях організує збройні сили, до боротьби з німцями.

І що сталось, що адмірал Дарлян так змінив свою думку? Чому французька фльота, котра минулого року в Дакарі дала таку тяжку відправу британській фльоті й тим французьким кораблям, що стояли під командою ген. Де Ґоля, тепер воліла сама себе стратити, ніж би мала попасти в руки німців? Хиба нині інакша, вигідніша конюктура для Франції?

Ні. Нинішна міжнародня конюктура для Франції тисячу разів гірша, ніж вона була в хвилині капітуляції Франції 1940 р. В часі капітуляції, коли маршал Петен і його співробітники, закликали французів до зложення зброї, французи залишаючись далі в війні, мали тисячу разів кращу спосібність обороняти честь й інтересів Франції, ніж нині. Французькі власти могли перенестись до Північної Африки. Вони могли туди перетягнути всю свою фльоту, тоді ще дуже страшну і майже не ушкоджену. Вони могли перетягнути туди один міліон свого війська, рятуючи водночас також всю свою торговельну фльоту. Вони могли перевести туди багато іншого цінного матеріялу. А на дипльоматичнім фронті вони могли тоді від Британії вимогти великі користи для себе. Прем'єр Чорчил пропонував тоді французам федерацію з Британською імперією. Якщоб Франція була приняла ті пропозиції, нині на мілітарнім і політичнім полі вона знаходилась в першорядним положенні. Вона не булаб зіпхана на четверторядне становище, не булаб внутрі роздвоєна, не булаб понижена так, як вона тепер є.

Але тодішні її провідники не мали візії будучого. Вони цілковито помилялись відносно будучих подій. Вони були певні, що за місяць, два, уляже й Британія, а Гітлер стане всевладним паном цілої Европи. Тому французькі державні мужі поспішили з капітуляцією, хибно і дешево розраховуючи, що заки Гітлер справиться з Британією, Франція зможе для себе виторгувати деяких охлапів. „Там де нині Британія, за пару місяців залишиться лише мокре місце", пророкував теперішній „прем'єр" Франції Лявaль. Так думав старенький маршал Петен, так думав адмірал Дарлян, що тепер творить протинімецькі сили в Північній Африці.

Але, як показали опісля події, всі вони зле думали. Британія не обернулась в „мокре місце". Гітлер завагався навіть спробувати взяти її приступом. Вона тепер обернулась у нездобуту фортецю, з якої на гітлерівську Европу щодня вилітають сотки залізних птахів, з смертоносними ладунками. Вона стала випадовою брамою для американських сил, що туда напливають в усе збільшеній скількости. Гітлер не став всевладним паном ситуації. Він, замісць блискучої перемоги, він загрузає чимраз глибше в воєнні клопоти. Положення німців стає таким самим безвиглядним, яким воно було вже в перших роках минулої світової війни. І такий буде їх кінець.

І ось нині французькі державні мужі пробують направити свою минулу трагічну помилку і нині решту своїх мізерних сил пробують перекинути в табор аліянтів. А ті сили, котрих не можуть туди перекинути, вони пробують знищити, як ось знищили свою фльоту в Тульоні. Трагічні наслідки дурної французької політики.

Певно, що краще пізно, ніж ніколи. Певно, що й тепер Дарлян і його однодумці краще поступають, коли приєднуються до союзників, з котрими вони чотири роки тому вирушили в бій за суттєві французькі інтереси. Але за їхню фатальну помилку в часі капітуляції Франція все таки мусить заплатити. Перемога союзників, безперечно, принесе свободу французькому народови. Але фатальна помилка французьких провідників в найбільш критичну хвилину цілої французької історії, відіб'ється дуже зле на престіжі будучої французької держави, на її міжнародних впливах, на її імперії. Франція з закінченням перемоги не зможе вже грати в світових подіях й в укладі миру, першорядної ролі, яку вона моглаб грати, якщоб була далі продовжала війну і перед Гітлером не капітулювала.

Трагедія цього поступку позначується ще й тим, що французи ним буквально нічого не осягнули, нічого не врятували. Спочатку німці залишили французам одну третю їхньої території. Тепер окупували і це. Воєнних полонених, з винятком тих, що були слабого здоровля, німці також не випустили. Економічно вони давили Францію так, що довели її до цілковитої руїни. Вони не могли поступити з Францією гірше, навіть колиб були відразу її окупували цілу й трактували її, як ворожий край, з котрим мусять далі продовжати війну. Своєю капітуляцією французи нічогісько від німців не зискали. Затe вони понесли необчислимі втрати в міжнародних зносинах, зокрема серед своїх союзників. А все це через брак політичної передбачливости їхніх провідників.

Вести, значить передбачати. Хто не пробує відгадати будучности, не є ніяким провідником. Хто вгадує зле, є поганим провідником. Добрим провідником є лише той, що дивиться в будучину і робить правильні висновки. Нажаль в останніх десятках літ в европейських краях поширилась була така думка, що щоб бути добрим провідником вистарчить вміти захоплювати маси. Такий погляд плодив чимало демагогів, які справді вміли захоплювати собою маси, але не знали куди ті маси повести. Як довго дані події плили нормальним шляхом, так довго видавалось, що все в порядку і провід вивязується якслід зо свого обовязку. Але з хвилиною, як на Европу налетіла буря і створила ситуацію, що вимагала від провідників далекозорости й рішучости, показалась слабість тих демагогів. Своїм власним народам, можливо навіть що в добрій волі, вони накоїли більше лиха, ніж могли накоїти ворожі полчища. Та добре бодай, що деякі з них прочуняються і пробують направити те, що попсували.

ФУТРА ДЛЯ РОСІЙСЬКИХ ДІТЕЙ.

ЛОНДОН. — Дружина прем'єра Чорчила перебрала від імені Червоного Хреста 1,000 кріликових футер, дарованих британськими куниярами для російських дітей. Висказала при тому надію, що ті футра надійдуть до Росії ще начас.

О. Івах (Канада).

Шум Божого Млина

(Ніягарський водопад).

(Докінчення)

І так я знову став з інтернаціоналіста канадійським громадянином. І пішов прямісенько до найближчого ресторану на обід. А там усміхнулася до мене гарна молоденька кельнерка, та й таки зовсім стало лекше на душі. „Егеж, гарно жити на цім Божому світі, коли маєш що їсти та бачиш перед собою веселу усмішку дівочу", думаю собі по обіді.

Вийшов надвір. Розглядаюся. Підходжу до шофера, що стоїть коло таксівки. Питаю його, куди найблишче до водопаду. Він мені предложує свої услуги. Готовий скрізь мене повезти та все мені показати. Та я дякую йому. Кажу, що сам хочу скрізь бути та спокійно приглядатися. І відного йду прямо туди, де широкою підковою по канадійськім боці вода безупинно рине вдолину з таким могутнім шумом, що приголомшає. Йду понад беріг. Інших прогульковців ще нема. Не почалася ще прогулькова пора до Ніягари. Ще от навіть малі брили леду видно то тут то там на воді. Ну, а сади вже цвітуть...

Над самим водопадом взносяться хмарки мряки. А що вітер повіває на канадійський бік, то ті хмари сунуться й на дорогу попри водопад. Та я йду крізь хмару. Щож, треба подихати і мрякою Ніягари.

Дивна річ! Коли тільки глянуть на самий водопад по канадійському боці — не можу і тут довго глядіти на таку величезну масу падучої води. Приголомшає мене. Чомусь хочеться пізніше оглядати водопад. Йду та й думаю, якби то коротко, але ясно та образково висловити своє враження на вид Ніягарського водопаду. Такої могутної сили я ще не бачив. Тільки один Бог може орудувати такою силою. І приходить мені на думку: „Так, це Божий Млин. І людський млин, що порушується водою, шумить. Та таким млином, як оцей, може порушувати тільки „Божа сила". Отже охрещую Ніягару Божим Млином.

От я вже поминув Ніягарський водопад. Вже шум її за мною. Передомною розкривається вид Ніягарських „порогів". Шалено рине та піниться вода ріки Ніягари милю або й більше по каминистих „порогах". І цей вид чомусь мене більше манить, як самий водопад. Адже мої предки колись то плили своїми запорозькими чайками по Дніпрових порогах до Чорного моря... І мабуть тому оцей вид порогів Ніягари такий знайомий мені. Щось рідного та близького є в цьому виді. Видно, що мій запорозький прапрадід передав мені в якийсь дивний спосіб у спадщину оце дивне замилування до виду ринучої запіненої води вдолину по каминистім ложі...

Переходжу попри велику електрівню. Маю намір вийти геть аж там, де вже кінчиться оцей височезний схил, по якім стрімголов біжить вода ріки Ніягари до водопаду. Вже поминув і те місце, де зачепився дном за каменюки невеличкий чорний корабель. Термосить отим кораблем сильна струя води на всі боки, та не може зрушити його. Ну, а я отак і сам мав би охоту приложити свої руки до отою корабля та помогти воді покотити його геть вдолину... Хай би пропав отам у ніягарській пропасті, де кружляють запінені чорторий. А то тільки стоїть отам серед ріки та колить в око... Адже не місце йому отам вічно стояти. Хай би вже раз зрушився з місця. А то все пригадує, що може десь там на ньому залишився який нещасливий моряк та благає помочі. А може духи потоплених моряків на чердаку отого корабля танки справляють серед нічної пітьми...

Ну, та міняю свій маршрут. Постановляю, що задалеко йти аж туди, де вже спокійне плесо ріки. Вилажу по сходах на якесь риштування коло одного будинку, що над самою рікою. Щож, може туди і не можна йти прогульковцям... Та ніде нема ні душі живої. То хто мені заборонить стояти отут на цім підвищенню? А звідки видно вже й туди, де схил ріки кінчається. Бачу вдалечині на плесі ріки вгорі маленьку чорну цяточку, а над нею димок. Мабуть маленький корабель. Думаю собі: „Ех, а якби так попав отой кораблик заблизько до схилу ріки... Якби так вир ріки схопив його... Мабуть те саме сталось би з ним, що й з одним румовищем корабля, що серед вируючої води на порогах..."

З відвищення маю в себе перед очима оцей прекрасний та могутній вид шалено біжучої вдолину води, що клекотить та протяжно шумить, та піниться. Думаю собі: „Ну, і чому вода стає білою, коли вдаряється до каменюки та підстрибує вгору? Чому ви[...] глядає сніжно-білою, коли падає з високого місця? Ага, от як воно... Коли вода стоїть на місці спокійно, то її молекули прикупці. І так вода робиться прозорою. А коли вода підскакує вгору або паде з високого місця вдолину, то її молекули не так вже близько коло себе. І тоді відсвічують все світло, що ладе на них. Так виглядають і сонцем освічені хмари. Подібно стоять молекули і в сніжинках. Ну, але що мені до того, чому запінена вода біла? Для мене важне те, що оцей вид бистроспадаючої води по порогах Ніягари робить на мене таке могутнє враження. Здається, що стояв би я отут цілими днями та глядів на оті запінені Ніягарські пороги. Гляджу, гляджу на них, і що хвилини думаю собі про Дніпрові пороги. Жду, поки не надпливуть своїми чайками запорожці по порогах...

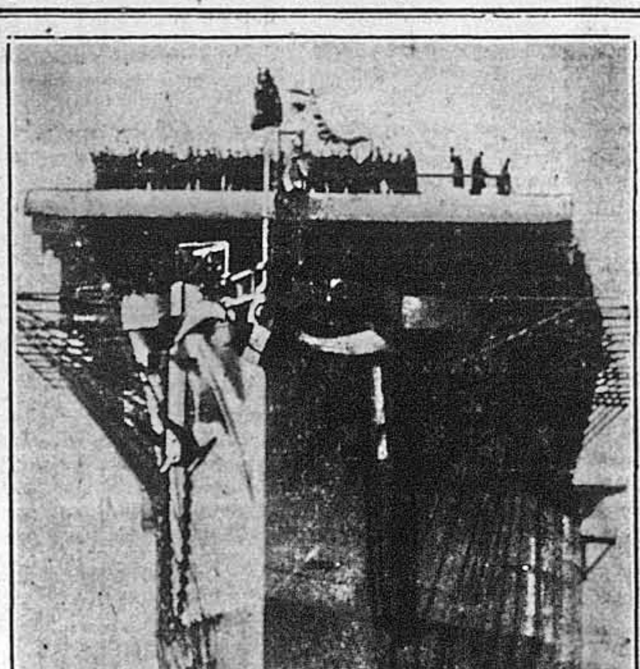
Вертаюся в напрямку водопаду, коли вже сонце клониться до заходу. Бачу веселку на тлі мряки над водопадом. Ще ніколи не стояв так близько до веселки. От аж тепер своє щастя знайду, бо один кінець веселки ось тут таки передо мною. От підходжу на те саміснеке місце, де веселка землі дотикалася. Та тоді веселка дальше відсунулася... Знов підходжу і таки не можу веселки здігнати. А коли зрівнююся з водопадом, то тільки високо вгорі бачу кавалок веселкової каблуки. І так щастя втікло мені з перед самого носа... І всеж так і попередньо було... Все самотою, мов звідна, блукаю...

Вилажу на високий беріг, щоб звідти поглянути на водопади. Та от паде мій зір на дрібненькі фіялочки та ще якісь квіточки, яких назви не знаю. Роблю китичку із зірваних квіток. Стою кілька хвилин на високім березі і звідти гляджу на водопади. Ні, ліпше таки здолини бачити водопад. Злажу з берега і йду на вечерю. Ім, а при кінці вечері даю оту китичку фіялок, що зірвав на березі, кельнерці. Вона весело сміється і пришпилює собі ті цвітки до блюзки на грудях. Чужа мені ота дівчина. Не знаю навіть по імени. Але чиж не [...] одно, кому я дав свої цвіти? Добре, що ущасливив ними хоч незнану мені дівчину.

А по вечері виходжу до парку, що по канадійськім боці напроти американського водопаду, і чекаю, щоб смеркалося. Хочу надивитися на той водопад і під ріжнокольоровим освітленням. Стає холодно. Та мені пашить шкіра на чолі. Хоч і холодно було, а прямо „справжів" собі шкіру на чолі яким весняним сонцем. Жалую, що без капелюха ходив цілий день.

От вже освітлений Ніягарський вотопад по американському боці. Освічено пасма спадаючої води ріжнокольорово. На мене робить найсильніше враження та червоно освітлене пасмо спадаючої води. Виглядає, що гляджу на вулькан. А оце червоно-жарка лява спливає по узбоччю вулькана. Мабуть так і в пеклі по боках величезних казанів спливає палаюча смола. Ні, мабуть інакше там, в пеклі. Там не може бути так гарно, як тут. Дивне і прималиве враження робить і спадаюча вода, що освітлена на синьо. Це вже небо пригадує.

Вже пізно в ночі, десь так коло півночі мабуть, попрощався я з Ніягарою й пустився в дорогу додому, і ще довго-довго чув ніягарський шум. І тоді я вповні зрозумів, чому Шевченко бажав, щоб його поховали там на Україні, де реве Дніпро ревучий. А я, нім умру, хотів би ще раз бодай на Ніягару поглянути — на Божий Млин.

СПУЩЕННЯ НОВОГО КОРАБЛЯ НА ВОДУ. — У Кемдені, Ню Джерзі, спущено на воду новий літаковоз, „Бело Вуд". Корабель названо так на честь маринарів, що відзначилися в Бело Вуд у Франції підчас першої світової війни.

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулись 5. грудня 1942 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сиі, Н. Дж.

У нарадах взяли участь: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малевич, головний секретар Д. Галичин і головний касієр Р. Слободян.

Головний предсідник відкрив наради в годині 10. рано, та подав до відома ці справи, які були полагоджені від останніх зборів повного екзекутивного комітету, а також предложив такі справи, що їх треба полагодити на цих зборах. Ці всі справи є отсі:

Купно бондів. Закуплено такі бонди: U. S. Treasury 1952—1950, 2% за $25,000; Dominion of Canada 3rd Victory Loan, 3% за $10,000; Pennsylvania Power & Light Co., 3½% за $26,437.50; U. S. Treasury 1963—68, 2½% за $200,000.

F. H. A. морґеджі. Інвестовано $157,412.82 у забезпечених і державою запоручених морґеджах.

На тім закінчено наради, й головний предсідник закрив збори в годині 1:30 пополудні.

Д. Галичин, головний секретар У. Н. Союзу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Отсим повідомляємо, що збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 13. грудня, в год. 7. ввечір, в ґали церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Напоминаємо довгуючих членів, щоби сплатили свій довг до річних зборів, бо час короткий. — Уряд.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Братство св. Івана Хрестителя, від. 323, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі, 637 Норт Ривер вулиця. Обовязком усіх членів є бути на цих річних зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Не приявні на зборах члени заплатять кару згідно з ухвалою. — І. Гренцешин, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1:30 пополудні, в ґалі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до вирішення і буде вибір уряду на 1943 рік. Останній раз просимо членів, щоб вирівнали всі свої довги і належитости цего місяця. Контроля ніяких довгів не буде переносити на наступний рік, отже всі рахунки замкнеться 25. грудня. Старaймося приєднувати нових членів, старших і молодших, до Союзу. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклін ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, тому приявність кожного члена конечна. — За уряд: М. Паранич секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 12. грудня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакелінґ ул. Просимо всіх членів бути приявними на зборах, де маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости. Просимо також не забувати за приєднування нових членів, як старших так і дітей. — М. Андріїв, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ҐРІНПОЙНТ, Н. Й. — Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 12. грудня, в годині 7:30 ввечір, під ч. 254 Френклин ул. Обовязком кожного члена є прийти на збори. Буде вибір уряду на рік 1943. — За уряд: М. Леньо, предс.; Н. Довгун, кас.; С. Пелехатий, секр.

СТЕПЛЕТОН, Н. Й. — Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, відбудуться в суботу, 12. грудня, в годині 7:30 ввечір, в церковній гали, 35 Варен ул. Просимо членів і членкиць прийти на ті збори, бо буде справоздання уряду і контр. комісії за рік 1942. Відтак буде вибір нового уряду на рік 1943. Не приявний урядник чи член підлягає карі згідно з ухвалою. — За уряд: Василь Карпів, предс.; Григорій Монастирський, кас.; Теодор Соколовський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Ев. Приявність всіх членів обовязкова. Рівнож просимо всіх членів, щоби постаралися хоч раз в році поплатити на час, а не пізніше як до 25., так, щоби можна на час заслати рахунок до головної каси і зладити рахунок для контролі. — За уряд: О. Запоточний, С. Говка, Рг Рубльовський.

ЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Ирх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в Hall of the Ukrainian Catholic American Citizens Society, Second & Thurlow St., точно в годині 2. пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на ті збори і вислухати звітів урядників. Буде вибір нових урядників на рі 1943. — Уряд: Р. Бандрівський, предс.; М. Окунський, кас.; М. Гавриляк, секр.

БОСТОН, МАСС. — Повідомляємо членів відділу 374, що **річні збори** є відкликані з 6. грудня аж на січень 1943. Зато, місячні збори відбудуться 13. грудня в Елізабет Пібоди Гавз, Чарлс Стр., в 4. годині пополудні. Взиваємо членів, що мають залеглі вкладки, щоби старалися вирівнати на цих зборах. — Уряд.

ГАМТРАМК, МІШ. — Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, овідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1:30 пополудні, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ. Просимо членів прийти на збори, бо буде вибір уряду на рік 1943. Довгуючі члени нехай вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: Василь Холевка, пр.; Іван Заблоцький, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє свою членів, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Буде вибір уряду на рік 1943 та інші справи. — К. Довганюк, предс.; М. Суханчук, кас.; М. Політило, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в сали церковній, 122 Парнел Еве. Просимо всіх членкиць прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившася членкиця заплатить кару згідно зо статутом. — За уряд: Ксеня Тупиця, предс.; Рузя Білик, кас.; Катерина Шемердяк, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. — Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 4. пополудні, в гали 121 Воглер Еве. Просимо дуже всіх членів і членкиць прийти на ці збори хоч раз у рік, тому, що є багато справ до полагодження, як рівнож буде вибір нового уряду на рік 1943. Неприявний член буде караний 1 дол. — Т. Присташ, предс.; Я. Резнік, кас.; Гр. Геба, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Уряд Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 13. грудня, в гали У. Н. Дому, точно в годині 3. пополудні. Буде справоздання уряду і контр. комісії, вибір нового уряду на наступний рік та інші справи. Тому просимо всіх членів прийти на збори. — За уряд: Н. Бронецький, предс.; А. Лебіщак, кас.; Д. Яворський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Любов, від. 45, відбудуться в неділю, 13. грудня, в домі Тов. У. А. Горожан, в годині 2. пополудні. Багато важних справ є до рішення, як також справоздання уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1943 рік. Повинністю є кожного члена взяти участь в річних зборах. Хто з членів має якусь важну справу до полагодження, нехай прийде скорше перед зборами. — Гр. Грицишин, предс.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Подаємо до відома членам Бр. св. Василія, від. 339, що **річні збори** відбудуться в суботу, 12. грудня, в годині 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на річних зборах і вислухати звіт контр. комісії та вибрати уряд на 1943 рік. — За уряд: Іван Сорока, предс.; Марко Куничка, кас.; Андрій Хромяк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в Ліберті Ґалі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде вибір нового уряду на 1943 рік. Всі члени мають вирівнати свої належитости, щоб довгу не переносити на наступний рік. Є також ще інші важні справи, котрі треба вирішити на річних зборах. — За уряд: Трохим Стадник, предс.; Василь Вавро, кас.; Іван Пиріг, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в гали церковній, в годині 2. точно. Просимо членкиць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. На цих зборах буде вибір уряду на 1943 рік. Котра членкиця не явиться на цих зборах заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. Взиваємо довгуючих членкиць вирівнати свої вкладки цего місяця, щоби не переносити довгу на наступний рік. Просимо приєднувати нових членкиць до Союзу і до Сестрицтва, а отримаєте нагороду. — За уряд: Катерина Олексин, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ТОМАСТОН, КОНН.

ТОВ. УКРАЇНСЬКА СІЧ, ВІД. 421 У. Н. СОЮЗУ

відбуде

РІЧНІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, 12. ГРУДНЯ (DECEMBER 13, 1942)

В УКРАЇНСЬКІЙ ҐАЛІ НА ПРОСПЕКТ УЛ., в 8. ГОДИНІ ВВЕЧІР.

Всі члени повинні на збори явитись, бо старий уряд здасть вам звіт за цілий рік і буде вибір нового уряду на 1943 рік. На цих річних зборах буде організатор У. Н. Союзу **А. Маланчук.** Хто з членів має які довги, то треба вирівнати ще в старім році, щоб новий рік повитати без довгів. Не кажіть, що без вас обійдеться, а прийдіть всі на збори і візьмімся до праці, а тоді побачимо, що будемо мати більшу користь за свого товариства.

За уряд: **А. Береза,** предс.; **М. Шипінька,** кас.; **П. Чесік,** секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 219 У. Н. СОЮЗУ в НЮАРК, Н. ДЖ.

Повідомляємо всіх членів Тов. ім. М. Грушевського, від. 219 У. Н. С.

що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ Й РІЧНІ ЗБОРИ

нашого відділу відбудуться в суботу, 12. грудня, в годині 8-мій вечором, в Укр. Ґалі, 675 Sauth 19th St., Newark, N. J.

Усі члени повинні прийти на збори та вислухати справоздання уряду і контрольної комісії за 1942 рік. Також буде вибір відділових урядників на рік 1943. По виборах відділових урядників відбудуться **орґанізаційні наради,** на яких буде приявний орґанізатор У. Н. Союзу, **В. Загаєвич.**

ЗА УРЯД ВІДДІЛУ 219 У. Н. С.:

Т. Боднар, предс. **М. Соколовський,** кас. **А. Мудровський,** секр.

Проф. Микола Чубатий.

Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні

(Картини нової історії українського народу).

11)

Визвольна боротьба Західної України оживила теж заінтересування для зберігання памяток давного і недавного минулого в музеях, щоб вони живою мовою стали говорити до живучих та наступних поколінь. Повстають нові музеї у Львові, розбудовуються старі, творяться окремі товариства, приятелів поодиноких музеїв як на приклад Товариство Приятелів Національного Музею чи Музею Наукового Товариства ім. Щевченка. Кромі Національного Музею ім. Митрополита Шептицького під проводом старого українського музейника Іл. Свєнціцького та Музею Наук. Товариства ім. Шевченка під проводом нашого знаного археольоґа та провідника розкопок Ярос. Пастернака повстають нові музеї для спеціяльних завдань. В першу чергу повстав Музей Церковного Мистецтва при Богословській Академії ід проводом знавця українського малярства та архітектури д-ра Драґана. Для збирання памяток останньої визвольної боротьби формально виділюється в окремий музей цілий відповідний відділ з музею Наук. Товариства ім Шевченка та твориться новий Музей Української Визвольної Боротьби, завдяки опіці Союза Українських Старшин, скритого під назвою товариства „Молода Громада".

І провінціональні знавці та любителі української старовини не дали себе перегнати, бо по більших провінціональних містах повстають окружні музеї, що опікуються старовиною та побутом свого округа та збирають замітні для даного округа памятки. Найскорше повстає у Самборі музей „Бойківщина", який завдяки рухливим людям ріжних професій як пок. д-ра Гуркевича, д-ра Кобільника, д-ра Княжинського та ще кількох приступив до видавання свого наукового журналу „Вісти з Бойківщини".

За прикладом самбірського бойківського музею повстає в Коломиї музей „Гуцульщина" завдяки замилуванню до старих памяток радника Кобринського. В Сяноці, де теж найшовся гурт рухливих культурників ак артист Л. Ґец, о. Венґринович, проф. Флюнт і другі орґанізується музей „Лемківщина". Збірки тих музеїв вже переступили по тисячі експонатів.

Заохочені добрим взором повстають музеї в Стрию (Верховина), в Тернополі (Поділля) в Перемишлі (Посяння), в Чорткові та Рогатині. Під проводом матерного Національного Музею у Львові орґанізуються українські музеї Західної України в Союз Українських Музеїв, відбуваються конґреси музеольоґів та приятелів зберігання української старовини та української побутової культури.

Живий музейницький рух, як одна із тих ознак живучости українського народу, як вона могла проявитися під твердим польським володінням, викликав заінтересування не тільки одиниць, але й широких українських мас до природних музеїв української історії скритих під ґрубою верствою землі, себто до наших історичних місць, передовсім до княжого Галича, Теребовлі та других важних місцевостей з часів княжої України. Зачинаються розкопи тих дорогих руїн під проводом фахових археольоґів-дослідників.

Стрічалися вони з труднощами офіціяльних чинників, бо в Польщі був закон, який постановляв, що розкопки історичних місць можуть вести тільки державні уряди так званих консерваторів. Всежтаки удалося неодну формальність обійти приватними знайомствами та інтервенціями і вже під польським володінням переведено передовсім дуже поважні розкопки на руїнах столиці давної Західно-Української Держави, на руїнах княжого Галича та столиці колишнього удільного князівства Теребовлі. Передовсім увінчалися надзвичайним вислідом розкопки на руїнах Галича, що їх провадив великий знавець тої справи д-р Ярослав Пастернак, давніше член археольоґічної чеської комісії, що розкопувала в Празі королівський замок на Градчинах.

Розкопки велися два літа коштом Митрополита Андрея при безплатній помічній праці літних таборів українського католицького союзу молоді „Орлів" та дооколичної селянської молоді. Висліди розкопок були поважні, відкрито фундаменти зруйнованої мабуть в часі нападу татар катедри, збудованої славним князем Ярославом Осьмомислом з другої половини 12-го століття та в підземеллях катедри найдено саркофаґ самого основника катедри. Це відкриття викликало великий ентузіязм та патріотичний підйом серед дооколичного населення; біля 60 тисяч людей, навіть з дальших околиць, звиділо дорогі руїни з часів української держави. Аж надто переконливий доказ, що й мертві історичні постаті можуть жити, а німі руїни промовляти!

На українськім Закарпатті музей памяток срібної закарпатської землі повстав в Ужгороді завдяки українському історикови о. д-рові Василеви Гаджезі при товаристві Просвіта.

Поза межами української землі найбільшого розголосу та великого значіння набрав музей „Музей Визвольної Боротьби в Празі", заснований 1925 року українськими військовими колами на еміґрації. Подуманий він був як український Раперсвіль, бо в Раперсвіль в Швайцарії поляки мали музей визвольної боротьби вже надовго до повстання польської держави.

Празький Музей Визвольної Боротьби мав збирати всі памятки визвольної боротьби України, яких не можна би зберегти спокійно на українських землях під володінням окупантів. У свій час, коли повстане українська держава музей мав бути перенесений з Праги на рідну землю до Києва. Празький музей української визвольної боротьби, попираний всіми українцями так Західної України як теж еміґрації, почав гарно розвиватися а навіть набув власне поміщення завдяки видатній помочи американських українців.

Чи щасливо сталося, що вибрано Прагу? Чи саме Прага є таким невтральним безпечним місцем як Раперсвіль в Швайцарії, можна було поважно сумніватися ще перед початком цеї II. світової війни. Про вибір Праги як місця осідку рішила в першу черґу та обставина, що поміж українською політичною еміґрацією в Празі найшлися саме ентузіясти та безкорисні робітники в задуманім музею. Покищо зберіг він щасливо неодну цінну памятку недавної української історії, яка не схорониласяб серед недавного і теперішного воєнного лихоліття на україньских землях. Яка його доля тепер невідомо.

(Дальше буде).

ТИ ХТО ТАКИЙ?—Американський вояк розглядає ідентичність двох французьких підстаршин у касарні Чужинецького Леґіону в Сафі, в Марокку. Французи спершу спротивилися американській окупації Північної Африки, а потім радо приступили до спільної боротьби проти Осі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРІСТОЛ, КОНН. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 390, відбудуться в неділю, 13. грудня, в Usrainian American Citizen Club, Machanick St., Forestville, Conn. Взиваємо всіх членів взяти численну участь в цих річних зборах, бо маємо багато справ до вирішення. Просимо тих членів, що не показуються на збори, щоби хоч раз на рік прийшли на збори. Довгуючі члени повинні сплатити свій довг перед замкненням книжок. — За уряд: Олександер Каламін, предс.; Іван Прохніцький, кас.; Іван Буґрин, секр.

РОМ, Н. Й. — **Річні збори** відділу 121 відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, прийти на ті збори, бо на тих зборах буде вибір урядників на рік 1943. Пригадуємо довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки. Рівнож є важні справи до вирішення. Старайтеся конечно прийти, щоб не відкладати, як минулих зборів. — За уряд: Іван Лаврук, предс. і кас.; Олекса Ґадз, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. — Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в Укр. Прав. Галі на Нюпорт Еве. Взиваємо всіх членів прийти на збори і заплатити свої місячні вкладки та вислухати своїх урядників щодо господарки в відділі за цілий рік. Також буде справоздання контр. комісії. Також буде вибір уряду на рік 1943. По виборі уряду, коли зійдеться більше членів, то буде мала забава. — За уряд: В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. — Бр. св. Володимира, від. 98, буде мати **річні збори** 13. грудня, в годині 2. пополудні, в парохіяльнім домі, Вест Сентер стріт. Просимо всіх членів прийти на річні збори. Буде читання доходів і розходів за другу половину півроку і вибір нового уряду на рік 1943. Просимо довгуючих членів вирівнати свої місячні вкладки. — За уряд: Микола Максимчук, предс.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, в год. 12. вполудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і члениць прийте на збори. — Уряд від. 221.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — **Річні збори** Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 12:30 пополудні, в гали У. А. Горожан. 847 Н. Френклин ул. Обовязком кожного члена місцевого і позамісцевого прийти на ці збри, б є важні справи до полагодження. Контр. комісія здасть звіт за цілий рік і буде вибір уряду на 1943 рік. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, щоби не переносити довгу на наступний рік. — За уряд: Н. Волошанський, предс.; Н. Параничак, кас.; В. Бідей, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1. пополудні, на українській гали. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги перед 24. груднем, бо цего місяця секретар має висилати гроші не пізніше як 25. грудня. Рівнож буде вибір уряду на рік 1943, тому просимо всіх членів прийти на час. — За уряд: Дамян, Харко, предс.; Макарий Пукіш, кас.; Іван Приступа, рек. і фін. секр.

АВБУРН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться 13. грудня, в годині 2. пополудні. Буде вибір нового уряду і справоздання як також важні справи до полагодження. Кожний довгуючий член мусить вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Згідно зо статутом, всі члени і урядники мають прийти на збори і ніхто не буде оправданий. По виборі уряду буде гостина для членів дармо. — За уряд: Теодор Олійник, кошовий; Михайла Вільчинський кас.; Михайло Курій, фін. секр.; Омелян Саварин, рек. секр.

ГОРНЕЛ, Н. Й. — **Річні збори** Бр. св. Михаїла, від. 215, відбудуться в неділю, 13. ґрудня, точно в годині 6:30 ввечір, в ґалі де звичайно. Просимо членів прийти на збори і привести з собою інших, котрі бажають стати членами нашої орґанізації, а ми радо їх приймемо. — За уряд: М. Кердел, предс.; С. Катола, кас.; Ілля Назар, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 13. грудня, в годині 2. пополудні, в Набожинського. Просимо всіх членів прийти на ці збори і заплатити місячні вкладки. — Ілько Шеґера. предс.; Дмитро Фидина, кас.; Микола Лісний, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 525 W. Rayen Ave. Буде звіт урядників і контр. комісії та вибір урядників на рік 1943. Тому просимо всіх членів явитися точно на означений час, бо є багато до вирішення інших справ, які тільки річні збори можуть це зробити. Член, що не явиться на збори без важних причин, буде платити кару згідно з ухвалою зборів. — За уряд: Ів. Бріяць, предс.; М. Мушинський, кас.; Ів. Павловський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251, відбудуться в неділю, 13. грудня, зараз по Сл. Божій. Присутність кожного члена є конечна, а властиво тих членів, котрим належиться хора запомога, щоб була виплачена перед річними зборами. Також напоминаємо довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — За уряд: А. Янівський, предс.; Д. Пацула, кас.; Й. Керик, фін. секр.

ВІЛИНҐ, В. ВІР. — Відділ 56 повідомляє свої членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Усі члени, місцеві і позамісцеві, мають явитися. Неприявні підлягають карі. — І. Ковальчук, предс.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334, відбудуться 13. грудня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо це останні збори цього року і тому просимо, хто довгує до каси товариства, най прийде і вирівнає свій довг, щоби не переносити довгу на будучий рік. Є важні справи до полагодження і треба назначити день на річні збори. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.- кас.; І. Жук, рек. секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Сестр. Пр. Діви Марії, від. 119, повідомляє всіх своїх члениць, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться 13. грудня в У. Н. Домі, 165 Ґордон Еве., в годині 3. пополудні. Просимо всіх члениць прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також буде справоздання уряду за цілий рік і вибір нового уряду на 1943 рік. — К. Лисиґанич, предс.; М. Сокіл, кас.; М. Білан, секр.

ҐУДСОН, Н. Й. — **Річні збори** Бр. св. Йосафата, від. 477, відбудуться в неділю, 13. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній, 29 Друга ул. Уряд здасть справоздання за цілий рік. Просимо всіх членів прийти як один, бо маємо важні справи відділові до полагодження. — Лев Годованський, предс.; Михайло Кіцак, кас.; Ілько Лисогір, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — **Річні збори** Тов. Запорозька Січ, від. 284, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 1020 Н. 9 Стр. Просимо членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. — За уряд: Н. Гудима, гол.; О. Петришин, кас.; І. Василюка, секр.

AMBRIDGE, PA. — **The yearly meeting** of the Ukrainian National Association, Branch 161, is to be held on Sunday, December 13, at 2:30 P. M. in their Club Rooms at 600 Glenwood Ave. All members are urged to be present. — Andrew Jula, Secr.

ФІНІКСВІЛ, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, відц 321, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1:30 пополудні, в ґали церковній. Просимо членів бути приявними. Відбудеться вибір нового уряду на рік 1943. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки, щоби не переносити довгу на наступний рік; ухвалити день на річні збори і є інші важні справи до полагодження. — Семен Постолюк, предс.; Григорій Кісіль, фін. секр.; Тимко Кальмук, рек. секр.

АМБРІДЖ, ПА. — **Річні збори** відділу 276 відбудуться 13. грудня. Взиваємо довгуючих членів вирівнати свої довги. Обовязково кожний член і членкиця має, явитись на цих зборах. Всі члени, котрі закупили воєнні бонди, мають на цих зборах сказати секретареви скільки бондів закупили і за яку суму. Також просимо родичів, котрі мають своїх синів при американськім війську, щоб принесли їх фотоґрафії до уряду відділу, а ми вложимо в рамці на память. Це відноситься до членів відділу 276 і 34. — Уряд: Мих. Гриневич, предс.; Іван Ліщовський, кас.; Мих. Фук, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю, 13. грудня, в год. 1. пополудні, в галі У. Н. Дому при Мартін улиці. Просимо всіх членів прийти і вислухати справоздання урядників і контр. комісії за 1942 рік. Також буде вибір урядників на 1943 рік. — За уряд: П. Костирка, предс.; Ів. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

БАЛТІМОР, МД. — **Річні збори** Бр. Пресв. Тройці, від. 320, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Довел ул. Просимо всіх членів прийти на означений час. Буде вибір уряду на 1943 рік. Будемо приймати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу. — П. Мармаш, предс.; М. Криз, кас.; Г. Шулька, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — **Річні збори** Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, відбудуться в неділю, 13. грудня, в годині 2. пополудні, в українській гали на Ґудман. Просимо членів прийти на ті збори як один хоч раз врік. На тих зборах контр. комісія здасть звіт за цілий рік і буде вибір уряду на 1943 рік. — В. Гусар, предс.; І. Януш, кас.; Н. Головка, секр.

ДІТРОЙТ. МІШ. — Збори відділу 292 відбкудуться в неділю, 13. грудня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. На ці збори обовязково мають прийти всі члени, як мужчини так і женщини, тому, що мамо багато справ до полагодження. Уряд здасть справоздання за 11 місяців, а відтак буде вибір уряду на 1943 рік. Хто ще не зареєстрував бондів, хай принесе нумер серії до секретаря. Старайтеся приєднувати нових членів для Союзу. — Волод. Дідик, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілля Андрусевич, кас.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 30. листопаду 1942 р. померла

АННА КІНКА,

члениця від. 237 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Полишила в смутку мужа Андрія, дві дочки і одного сина. Похорон відбувся 4. грудня з української католицької церкви. Поховано її на Імекули Гарт цвинтарі. В. Їй П.! — Д. Яворський, секр.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

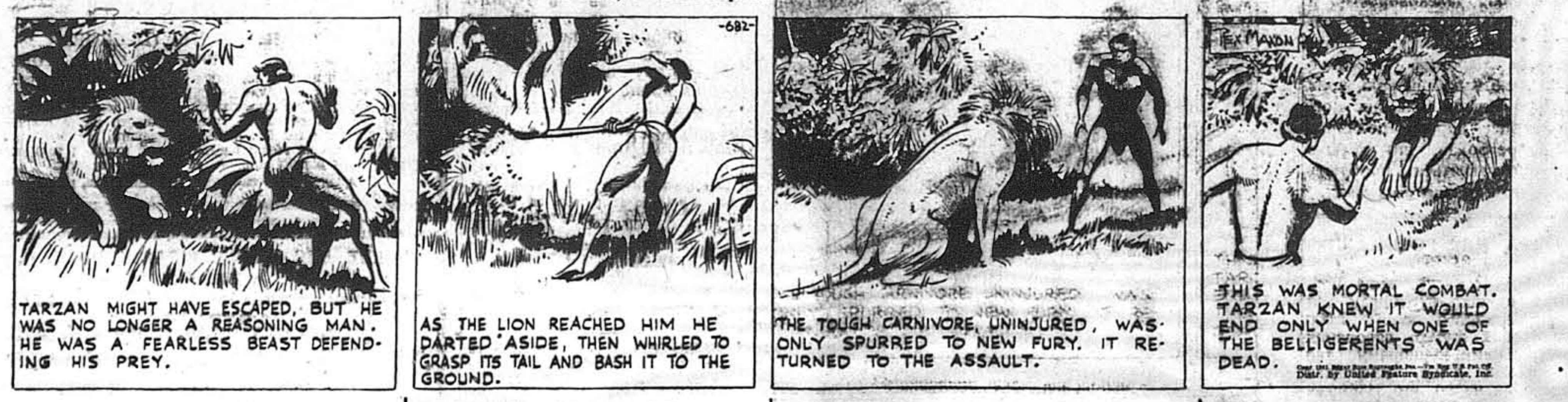
ПОШУКУЮ ОЛЕКСИ ВЕЛИЧКА

Хтоб про нього знав, або він самий, хай зголоситься, або напише до: 154-5,7

ЙОСИФ ПІДЛУСЬКИЙ

82 Sheridan St., Stratford, Conn.

ТАРЗАН, ч. 682. Смертельний змаг.

Тарзан міг втечи. Але тепер він вже не думав розважно. Він тепер був сам неустрашимим звіром, що обороняв своєї добичі.

Як лев вже був біля нього, він блискавично відскочив на бік, а лев пройшов попри нього. В тій хвилині Тарзан схопив льва за хвіст.

Замахнувши львом він кинув ним об землю. Лев миттю зірвався знов на ноги. Від того він не поранився. Тепер він готувався до нового нападу.

Це був смертельний змаг. Тарзан знав, що цей змаг закінчиться щойно тоді, коли один зо змагунів впаде трупом на полі бою.